

of Russia against Ukraine). An algorithm for conducting an analytical study of the impact of crises on the activities of PJSC «ArcelorMittal Kryvyi Rih» was formed, as a result of which the probability of bankruptcy was estimated, profiles of integral indicators were built in the pre-crisis period (2018) and during the crisis (2020). To identify the signs of the crisis, we will compare the indicators of the economic environment at three levels: macro level, meso level, and micro level. The results of the analytical study made it possible to determine the key problems and areas of crises of the studied industrial enterprise: global lockdown due to the COVID-19 pandemic; the Russian invasion of Ukraine at the end of February 2022; with the beginning of the war, logistics became the main problem of the enterprise; high tariffs for freight transportation of JSC «Ukrzaliznytsia»; problems with the export of metallurgical products (both ore and finished products); reducing the supply of scrap metal to Ukrainian metallurgical enterprises; decrease in world prices for steel and iron ore, primarily due to the weakening of business activity in most regions of the world. Therefore, the key components of the anti-crisis plan for ArcelorMittal Kryvyi Rih PJSC should be solving the problems of energy efficiency, resource provision and logistics.

Key words: crisis, crisis phenomenon, anti-crisis management, industrial enterprise, bankruptcy.

Надійшла до редакції 14.12.2022

DOI : 10.33274/2079-4762-2022-52-2-29-35

JEL : O31

УДК 005.336.1:658.589

Лохман Н. В.,
д-р екон. наук,
доцент

Берідзе Т. М.,
д-р екон. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки
і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна, e-mail: lokhman@donnuet.edu.ua
Криворізький національний університет,
вул. Віталія Матусевича, 11, м. Кривий Ріг, Україна
e-mail: beridzet2016@gmail.com

ЕТИОЛОГІЯ ЕФЕКТІВ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

UDC 005.336.1:658.589

Lokhman N. V.,
Grand PhD in Economic Sciences,
Associate Professor

Beridze T. M.,
Grand PhD in Economic Sciences,
Associate Professor

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk National University
of Economics and Trade,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: lokhman@donnuet.edu.ua
Kryvyi Rih National University,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: beridzet2016@gmail.com

ETIOLOGY OF THE EFFECTS OF USING THE INNOVATIVE POTENTIAL OF TOURIST ENTERPRISES

Мета. На основі сегрегації ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств визначити етіологію окремих видів ефектів за допомогою побудови ієрархічного дерева евклідових відстаней.

Методи. У процесі дослідження використано: методи теоретичного узагальнення (для сегрегації ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств), метод експертних оцінок (для виявлення наявності або відсутності окремих видів ефекту використання інноваційного потенціалу на досліджуваних підприємствах), аналізу і синтезу (для сегрегації ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств за визначений тер-

мін), графічний (для визначення зв'язків різних видів ефектів на туристичних підприємствах окремих кластерів).

Результати. Питання сегрегації ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств є актуальними і вимагають кількісного виміру. Тому на підставі проведеного теоретичного дослідження думок низки авторів, запропоновано такі види ефектів використання інноваційного потенціалу залежно від природи їх виникнення: економічні, інвестиційні, бюджетні, ресурсні, екологічні, соціальні, туристичні, ринкові, комерційні, репутаційні, технічні, інтелектуальні, правові. Здійснено сегрегацію ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств окремих кластерів (експлєренти, віоленти, патієнти, комутанти) за 2013–2019 рр. Для визначення зв'язків різних видів ефектів на туристичних підприємствах окремих кластерів було побудовано ієрархічне дерево евклідових відстаней для показників ефектів. Отримана таксономія дозволила згрупувати ефекти, що є гомогенними у відношенні до використання інноваційного потенціалу на підприємствах окремих кластерів. Найтіснішими зв'язками на досліджувальних туристичних підприємствах є види ефектів: економічний, ресурсний, туристичний. Вважаємо залежність цих ефектів один від одного є етіологічною, тобто ці ефекти виступають поштовхом для виникнення і збільшення інших ефектів.

Ключові слова: інноваційний потенціал, туристичне підприємство, ефект, сегрегація ефектів, зв'язок ефектів.

Постановка проблеми. Сьогодні інноваційний потенціал це певна характеристика здатності економічної системи до зміни, поліпшення, прогресу на основі трансформації наявних ресурсів в новий якісний стан інноваційний потенціал, він характеризує наявність і збалансованість ресурсів, рівень розвитку яких достатній для здійснення ефективної інноваційної діяльності; інноваційний потенціал включає організаційний і інституційний механізми, що забезпечують інноваційну діяльність; інноваційний потенціал містить невикористані, передбачувані (приховані) можливості ресурсів, які можуть бути приведені в дію для реалізації інноваційної стратегії [2].

Застосовуючи головні ознаки інноваційного потенціалу можна відмітити, що інноваційний потенціал туристичного підприємства є дотичним до визначень інноваційного потенціалу взагалі.

Отже, інноваційний потенціал туристичного підприємства — потенціал, який спрямований на формування нового туристичного продукту, надання унікальної туристичної послуги, застосування нових маркетингових підходів, використовуючи нові техніки та ІТ-технології, що підвищують конкурентоспроможність туристичного продукту [3, с. 66]

Складність та тривалість формування та використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств на фоні впливу дестабілізуючих факторів вітчизняної економіки стають причиною значних труднощів щодо

вибору та впровадження оптимальних інновацій. Це зумовлює необхідність комплексної, виваженої, гнучкої, оперативної та системної оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу як основи прийняття управлінських рішень [7, с. 220].

Обов'язковою умовою оцінки ефективності інноваційного потенціалу є визначення ефекту (результату) від цієї діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Останнім часом опубліковано достатня кількість наукових праць [1, 4–8], в яких досліджують різні види ефекту та ефективності використання інноваційного потенціалу. Ці автори відображають добірку різних видів ефектів отриманих в результаті використання інноваційного потенціалу, в тому числі і туристичним підприємством.

Різноманітність показників ефекту носить дискусійний характер, але інклюзивний характер ефекту від інноваційної діяльності не викликає сумніву. Питання сегрегації ефектів використання інноваційного потенціалу на туристичних підприємствах є актуальними і вимагають кількісного виміру.

Мета статті. На основі сегрегації ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств визначити етіологію окремих видів ефектів за допомогою побудови ієрархічного дерева евклідових відстаней.

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнення теоретичних досліджень свідчить, про те що ефект використання ін-

новаційного потенціалу є багатоаспектним [1 — 8]. Складові ефекту є різноякісними, але взаємопов'язаними. Визначення і облік усіх виниклих ефектів і наслідків є необхідною умовою застосування інноваційного потенціалу [4]. Критеріїв класифікації ефектів інноваційного потенціалу існує багато. Ми пропонуємо види ефектів використання інноваційного потенціалу залежно від природи їх виникнення: економічні, інвестиційні, бюджетні, ресурсні, екологічні, соціальні, туристичні, ринкові, комерційні, репутаційні, технічні, інтелектуальні, правові.

Визначення ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств було здійснено за окремими роками (з 2013 р. до 2019 р.) шляхом виявлення наявності (1) або відсутності (0) окремих його видів на досліджуваних підприємствах. Результати опитування експертів з цього питання акумульовані як сегрегація ефектів, що представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Сегрегація ефектів використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств за 2013–2019 рр. (складено автором)

Кластер	Туристичне підприємство	Ефекти використання інноваційного потенціалу													
		Економічний	Інвестиційний	Бюджетний	Ресурсний	Екологічний	Соціальний	Туристичний	Ринковий	Комерційний	Репутаційний	Технічний	Інтелектуальний	Правовий	Середньорічний показник
Експлеренти	ТО «Аккорд-тур»	6	5	3	5	4	7	5	5	5	6	5	4	3	9
	ТО «Джоін Ап»	5	6	5	3	5	6	5	6	6	7	5	3	4	9,429
	ТА «Щасливий квиток»	5	5	5	5	6	6	5	6	5	3	4	4	3	8,857
	Середнє значення по кластеру експлеренти	5,33	5,33	4,33	4,33	5,00	6,33	5,00	5,67	5,33	5,33	4,67	3,67	3,33	9,094
Віоленти	ТО «Тревел профешнл груп»	5	6	5	3	3	6	4	6	4	5	5	5	4	8,714
	ТО «Тез тур»	4	3	3	6	3	6	6	5	5	6	4	5	4	8,571
	ТО «Гамалія»	6	4	4	6	4	4	5	6	4	5	5	4	4	8,714
	ТО «Албіз-тур»	4	4	6	4	6	6	4	5	5	3	4	5	4	8,571
	ТА «Штурвал Плюс»	4	4	4	4	4	4	6	4	5	3	6	4	2	7,714
	ТА «Океан тур»	3	5	3	5	4	3	4	4	4	5	4	4	3	7,286
	Київське БПЕ	4	4	5	3	2	4	3	4	3	5	4	4	3	6,587
	Середнє значення по кластеру віоленти	4,29	4,29	4,29	4,43	3,71	4,71	4,57	4,86	4,29	4,57	4,57	4,43	3,43	8,060
Патієнти	ТО «Альянс»	3	5	2	4	3	5	4	4	2	5	2	3	2	6,286
	ТО «Анекс Тур»	4	4	1	4	1	5	5	4	4	2	2	3	2	5,857
	ТО «Спутнік»	5	4	2	5	2	4	4	4	3	4	3	4	1	6,429
	ТО «Тревелсвіт»	4	3	2	4	3	5	4	5	2	3	4	1	0	5,714
	ТА «Поїхали з нами»	3	2	2	2	3	4	5	2	5	3	4	2	1	5,429
	ТА «Жара»	4	1	3	3	4	4	3	4	4	4	3	2	2	5,857
	ТА «Штурман»	3	5	2	2	3	4	4	4	1	2	3	4	2	5,571
	Вінницьке БПЕ	3	3	2	3	3	4	4	5	2	3	3	2	0	5,286
	Середнє значення по кластеру патієнти	3,63	3,38	2,00	3,38	2,75	4,38	4,13	4,00	2,88	3,25	3,00	2,63	1,25	5,806

Продовження таблиці 1

Кластер	Туристичне підприємство	Ефекти використання інноваційного потенціалу													
		Економічний	Інвестиційний	Бюджетний	Ресурсний	Екологічний	Соціальний	Туристичний	Ринковий	Комерційний	Репутаційний	Технічний	Інтелектуальний	Правовий	Середньорічний показник
Комутанти	ТО «Красін Тур»	2	2	2	2	3	5	2	4	2	4	1	2	0	4,429
	ТО «Парті Тревел»	4	2	1	4	2	3	4	0	2	2	3	1	0	4
	ТА «Горизонт тур»	3	1	1	3	2	5	4	2	2	3	2	0	1	4,143
	ТА «Нові горизонти»	2	1	3	2	0	5	1	3	3	2	2	1	0	3,571
	Чернігівське БПЕ	2	0	1	2	2	2	3	1	2	2	1	0	0	2,571
	Запорізьке БПЕ	2	1	0	1	0	3	1	1	2	2	2	1	0	2,286
	Середнє значення по кластеру комутанти	2,50	1,17	1,33	2,33	1,50	3,83	2,50	1,83	2,17	2,50	1,83	0,83	0,17	3,499

Результати досліджень свідчать про те, що усі види ефектів мали місце на окремих туристичних підприємствах, причому, найбільша кількість ефектів мала місце на підприємствах-експлерентах (переможцем виступає ТО «Джойн Ап» — 9,449 ефектів в середньому за рік). Слід також відмітити високий показник кількості ефектів у підприємств-віолентів ТО «Тревел профешнл груп» та ТО «Гамалія» отримали в середньому 8,714 ефектів за рік; низький показник кількості ефектів отримали підприємства — комутанти: Чернігівське БПЕ — 2,571 та Запорізьке БПЕ — 2,286.

Для визначення зв'язків різних видів ефектів на туристичних підприємствах окремих кластерів було побудовано ієрархічне дерево евклідових відстаней для показників ефектів (дендрограми — рис. 1).

Отримана таксономія дозволяє групувати ефекти, що є гомогенними у відношенні до використання інноваційного потенціалу.

Згідно з утвореними зв'язками, можливо виділити групи ефектів, що найбільш тісно пов'язані відповідно до досліджуваних кластерів:

— ефекти на підприємствах-експлерентах згруповані таким чином: 1) економічний, туристичний, інвестиційний, комерційний, ринковий, технічний ефекти; 2) ринковий, технічний, бюджетний ефекти; 3) ресурсний, інтелектуальний, правовий ефекти;

— ефекти на підприємствах-віолентах згруповані таким чином: 1) економічний, ринковий, соціальний, комерційний, туристичний ефекти; 2) ринковий, інтелектуальний, технічний ефекти; 3) інтелектуальний, інвестиційний, бюджетний, ресурсний ефекти;

— ефекти на підприємствах-патієнтах згруповані таким чином: 1) економічний, ресурсний, соціальний, туристичний, ринковий, репутаційний ефекти; 2) бюджетний, екологічний, технічний, туристичний ефекти; 3) інвестиційний, інтелектуальний ефекти;

— ефекти на підприємствах-комутантах згруповані таким чином: 1) економічний, ресурсний, туристичний, технічний, комерційний, репутаційний ефекти; 2) інвестиційний, інтелектуальний, ринковий, бюджетний ефекти; 3) соціальний, правовий ефекти.

Висновки. Найбільш тісними зв'язками на усіх туристичних підприємствах відмічені такі види ефектів: економічний, ресурсний, туристичний; залежність цих ефектів один від одного є етіологічною, тобто ці ефекти виступають поштовхом для виникнення і збільшення інших ефектів. Інші види зв'язків між досліджувальними ефектами також мають місце, але тіснота їх зв'язку не дозволяє казати про наявність стійкої етіології. Перспективами подальших досліджень є визначення ефективності використання інноваційного потенціалу туристичних підприємств на основі експертних оцінок і економічних показників.

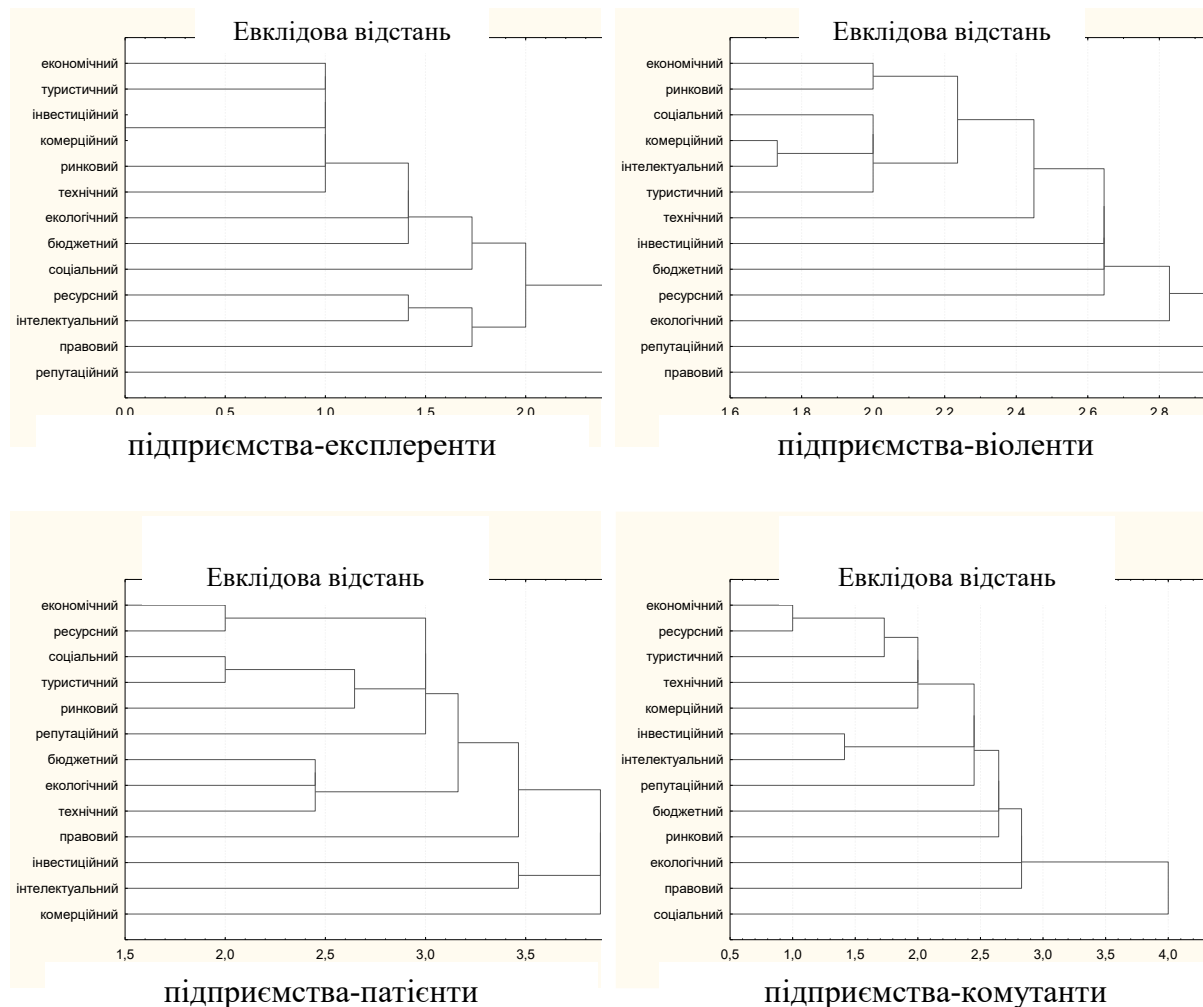

Рис. 1. Дендрограми зв'язку окремих видів ефекту на досліджуваних туристичних підприємствах (розроблено автором)

Список літератури

1. Бабчинська О. І., Левченко А. Р. Особливості оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. № 4. Т. 1. С. 87–92.
2. Грицаєнко М. І. Сутність та склад інноваційного потенціалу регіону. *Економіка розвитку* (Economics of Development). № 4 (68). 2013. С. 52–57.
3. Давидова О. Особливості застосування інновацій у розвитку туристичної галузі України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. — Вип. 7(172). С. 65–69 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2015_7_11. С. 65–69. (Дата звернення 14.08.2022).
4. Сидорчук І. П. Критерії та показники оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємств машинобудівної промисловості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 8. Ч. 3. С. 127–131.

5. Сильченко І. А. Ефективність інноваційної діяльності машинобудівних підприємств. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 3(15). С. 79–82.
6. Череп А. В., Стрілець Є. М. Ефективність як економічна категорія. *Ефективна економіка*. 2013. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1727>. (Дата звернення 5.08.2022).
7. Черешнюк О. М. Оцінка ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 15. № 3. С. 218–224.
8. Чорна М. В., Глухова С. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: монографія. Харків: ХДУХТ. 2012. 210 с.

References

1. Babchynska, O. I., Levchenko, A. R. (2014). *Osoblyvosti otsinky efektyvnosti innovatsijnoi diialnosti pidpryiemstva* [Peculiarities of evaluating the effectiveness of innovative activity of the

enterprise]. *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu* [Bulletin of the Khmelnytskyi National University], no. 4, pp. 87–92.

2. Hrytsaenko, M. I. (2013). *Sutnist ta sklad innovatsijnoho potentsialu rehionu* [The essence and composition of the innovation potential of the region]. *Ekonomika rozvytku* [Development economics], no. 4(68), pp. 52–57.

3. Davydova, O. (2015). *Osoblyvosti zastosuvannya innovatsij u rozvytku turystychnoi haluzi Ukrainy* [Peculiarities of using innovations in the development of the tourism industry of Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka* [Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University], no. 7 (172), pp. 65–69. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2015_7_11. (Accessed 14 August 2022).

4. Sydorchuk, I. P. (2014). *Kryterii ta pokaznyky otsiniuvannya efektyvnosti innovatsijnoi diial'nosti pidpriemstv mashynobudivnoi promyslovosti* [Criteria and indicators for evaluating the effectiveness of innovative activities of machine-building industry enterprises]. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu* [Scientific Bulletin of Kherson State University], no. 8, P. 3, pp. 127–131.

5. Sylchenko, I. A. (2008). *Efektivnist innovatsijnoi diial'nosti mashynobudivnykh pidpriemstv* [Effectiveness of innovative activities of machine-building enterprises]. *Visnyk Berdianskoho universytetu menedzhmentu i biznesu* [Bulletin of the Berdyansk University of Management and Business], no. 11, pp. 54–57.

6. Cherep, A. V., Strilets, Ye. M. (2013). *Efektivnist iak ekonomichna katehoriia* [Efficiency as an economic category]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy], no. 1. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1727> (Accessed 5 August 2022).

7. Cheresniuk, O. M. (2014). *Otsinka efektyvnosti innovatsijnoi diial'nosti promyslovykh pidpriemstv* [Evaluation of the effectiveness of innovative activity of industrial enterprises]. *Ekonomichnyj analiz. Ternopil: VPTs TNEU «Ekonomichna dumka»* [Economic analysis. Ternopil: VOC TNEU “Economic Thought”], no. 3, pp. 218–224.

8. Chorna, M. V., Hlukhova, S. V. (2012). *Otsinka efektyvnosti innovatsijnoi diial'nosti pidpriemstv* [Assessment of the effectiveness of innovative activities of enterprises]. Kharkiv: KhDUKhT, 210 p.

Objective. The objective of the present article is to determine the etiology of certain types of effects using the construction of a hierarchical tree of Euclidean distances based on the segregation of the effects of using the innovative potential of tourist enterprises.

Methods. In the research process, the following methods were used: theoretical generalization methods (for the segregation of the effects of using the innovative potential of tourism enterprises), the method of expert evaluations (to identify the presence or absence of certain types of effects of the use of the innovative potential at the studied enterprises), analysis and synthesis (for the segregation of the effects of using the innovative potential of tourist enterprises enterprises for a specified period), graphic (to determine the connections of various types of effects on tourism enterprises of individual clusters).

Results. The issues of segregation of the effects of the use of innovative potential in tourism enterprises are relevant and require quantitative measurement. Therefore, based on the theoretical study of the opinions of a number of authors, the following types of effects of using innovative potential are proposed, depending on the nature of their occurrence: economic, investment, budgetary, resource, environmental, social, tourism, market, commercial, reputational, technical, intellectual, legal. The segregation of the effects of using the innovative potential of tourism enterprises of individual clusters (explerents, violets, patients, commuters) for 2013–2019 was carried out. A hierarchical tree of Euclidean distances was built to determine the relationships of various types of effects in the tourism enterprises of individual clusters. The resulting taxonomy makes it possible to group effects that are homogeneous in relation to the use of innovative potential. According to the connections formed, it is possible to single out groups of the most closely related effects in accordance with the clusters under study: the effects at the enterprises-explerents are grouped as follows: 1) economic, tourism, investment, commercial, market, technical effects; 2) market, technical, budgetary effects; 3) resource, intellectual, legal effects; effects at enterprises-violents are grouped as follows: 1) economic, market, social, commercial, tourist effects; 2) market, intellectual, technical effect; 3) intellectual, investment, budgetary, resource effects; effects at patient enterprises are grouped as follows: 1) economic, resource, social, tourism, market, reputational effects; 2) budgetary, environmental, technical, tourist effects; 3) investment, intellectual effects; effects at switching enterprises are grouped as follows: 1) economic, resource, tourism, technical, commercial, reputational effects; 2) investment, intellectual, market, budgetary effects; 3) social, legal effects. The closest ties in tourism

enterprises are the types of effects: economic, resource, tourism. We consider the dependence of these effects on each other etiological, that is, these effects act as an impetus for the emergence and increase of other effects.

Key words: innovative potential, tourist enterprise, effect, segregation of effects, connection of effects.

Надійшла до редакції 29.11.2022

DOI : 10.33274/2079-4762-2022-52-2-35-43

JEL : O15, I21

УДК 005.8

Шмиголь Н. М.,
д-р екон. наук, професор

Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна
e-mail: nadezdash@ua.fm

Єлісєєв Є. Ю.,
аспірант

e-mail: yelisieiev98@gmail.com

ОБГРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ШАХОВОЇ ОСВІТИ – ВІДКРИТТЯ ШАХОВИХ ОНЛАЙН-ШКІЛ

UDC 005.8

Shmygol N. M.,
Grand PhD in Economic Sciences,
Professor
Yelisieiev Ye. Yu.,
PhD student

National University «Zaporizhzhia Polytechnic»,
Zaporizhzhia, Ukraine
e-mail: nadezdash@ua.fm

e-mail: yelisieiev98@gmail.com

SUBSTANTIATION OF THE ECONOMIC FEASIBILITY OF USING AN INNOVATIVE METHOD OF CHESS EDUCATION — OPENING AN ONLINE CHESS SCHOOL

Мета. Обґрунтувати економічну доцільність відкриття шахових онлайн-шкіл в Україні.

Методи. У ході проведеного дослідження використано сукупність наукових методів: методи наукового узагальнення та порівняння, графічні та табличні методи, методи побудови ієрархій (для розробки WBS-структури та OBS-структури майбутньої шахової онлайн-школи) SWOT-аналіз (для визначення сильних та слабких сторін шахової онлайн-школи), методи сітьового моделювання та планування (для планування у часі операцій щодо відкриття шахової онлайн-школи), методи оцінки економічної ефективності проєктів та методи побудови точки беззбитковості.

Результати. Розглянуто теоретичні та практичні аспекти розвитку та запровадження ІТ-технологій в освіті. Досліджено поняття інформатизації освіти та основні напрямки її розвитку, зокрема виконана оцінка нормативно-правової бази в Україні для надання освітніх онлайн-послуг, формування інформаційної культури школярів, студентів та підготовки педагогічних кадрів на основі використання ІТ-технологій. Розроблено проєкт шахової онлайн-школи для дітей та дорослих як інноваційного методу навчання шахам. На основі проведеного SWOT-аналізу визначено сильні та слабкі сторони, а також можливості і загрози проєкту, розроблені OBS-, WBS-структури та матриця відповідальності проєкту. Визначено перелік необхідних робіт для створення шахової онлайн-школи, побудовано календарний план проєкту за допомогою сітьового графіку та розраховано резерв часу на виконання проєкту. Доведено економічну ефективність проєкту шляхом обчислення його основних фінансових показників реалізації, у т. ч. чистої приведеної вартості. Визначено та побудовано точку беззбитковості проєкту. Обґрунтовані необхідні кроки для проведення рекламної кампанії для просування шахової онлайн-школи.

Ключові слова: інформатизація освіти, інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерно орієнтовані засоби навчання, інноваційний проєкт, шахова онлайн-школа, обґрунтування економічної доцільності.